

Warszawa, dnia 3 kwietnia 2017 r.

Sygn. akt VI Ka 177/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Ludmiła Tułaczko

Sędziowie: SO Zenon Stankiewicz

SO Marek Wojnar (spr.)

protokolant: protokolant sądowy Marta Piotrowska

przy udziale prokuratora Marka Traczyka

po rozpoznaniu dnia 3 kwietnia 2017 r. w Warszawie

sprawy R. G., syna T. i A., ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

z dnia 27 października 2016 r. sygn. akt III K 480/16

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok; zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. Ł. kwotę 516,60 złotych obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz podatek VAT.

SSO Zenon Stankiewicz SSO Ludmiła Tułaczko SSO Marek Wojnar

Sygn. akt VI Ka 177/17

UZASADNIENIE

R. G. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 1 czerwca 2016 r. w W. na ul. (...) dokonał rozboju na osobie L. T. w ten sposób, że używając przemocy poprzez uderzenie pięścią w głowę, przewrócenie na ziemię, przyciskanie kolanem żeber i policzka do ziemi, zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 60 zł na szkodę L. T., przy czym działaniem swoim spowodował u pokrzywdzonej obrażenia ciała w postaci rozcięcia śluzówki warg, zasinień na ramieniu prawym, stłuczenia w okolicy prawego podżebrza i stłuczenia wskaziciela lewego tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. w dniu 1 czerwca 2016 r. w W. na ul. (...) groził U. B. pozbawieni em życia przy użyciu noża, przy czym groźba ta wzbudziła w zagrożonej uzasadnioną obawę, że będzie spełniona tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k.

III. w dniu 1 czerwca 2016 r. w W. na ul. (...) usiłował dokonać rozboju na osobie B. G. w ten sposób, że grożąc natychmiastowym użyciem przemocą przez wypowiedzanie groźby zabójstwa przy użyciu noża, usiłowała dokonać zaboru w celu przywłaszczenia, żądając wydania pieniędzy w nieustalonej kwocie, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na interwencję osób trzecich tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie wyrokiem z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt III K 480/16 uznał oskarżonego R. G. za winnego czynu zarzucanego mu w pkt I i za to na mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności; oskarżonego R. G. w ramach zarzutu III uznał za winnego tego, że w dniu 1 czerwca 2016 r. w W. na ul. (...) usiłował dokonać rozboju na osobie B. G. w ten sposób, że grożąc natychmiastowym użyciem przemocą usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia, żądając wydania pieniędzy w nieustalonej kwocie, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na interwencję osób trzecich tj. czynu art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności; oskarżonego R. G. uniewinnił od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt II; na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 4 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył okres faktycznego pozbawienia wolności od dnia 2 czerwca 2016 r. do dnia 27 października 2016 r.; na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz L. T. kwotę 318, 49 zł tytułem naprawienia szkody wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty i kwotę 6000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty; dowód rzeczowy w kopercie na k- 30 pozostawił w aktach sprawy; zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. D. Ł. kwotę 1008 zł tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oraz podatek VAT; zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych w sprawie.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego.

Zaskarżył on ten wyrok w części co do pkt I, II, IV, VI na korzyść oskarżonego i zarzucił mu:

1. obrazę przepisów prawa procesowego mających wpływ na treść orzeczenia tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 9 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., art. 424 § 2 k.p.k. poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy, zwłaszcza tych, które przemawiały na korzyść oskarżonego, orzeczenie z naruszeniem zasady obiektywizmu oraz dokonanie dowolnej, wybiórczej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, z pominięciem zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, a nadto sporządzenie wadliwego uzasadnienia wyroku, które jedynie odzwierciedla niepełność podstawy i poznania dowodowego sprawy, nieuporządkowanie materiału dowodowego, brak związku między ustaleniami faktycznymi, a zebranymi dowodami;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, wyrażający się:

- nieuzasadnionym przyjęciu, że zgromadzony materiał dowodowy w odniesieniu do czynu z pkt III a.o. pozwala na przyjęcie winy oskarżonego przez ustalenie, że oskarżony grożąc natychmiastowym użyciem przemocą usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia, żądając pieniędzy w nieustalonej kwocie, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na interwencję osób trzecich, nie ustalając jednocześnie czy słowa oskarżonego wzbudziły realnie uzasadnioną obawę ich spełnienia, zwłaszcza, że B. G. zgodnie z zeznaniami „dopiero po południu zadzwonił po policję, jak przemyślała sprawę”;

- obdarzenie walorem wiarygodności zeznań B. G. z postępowania przygotowawczego i z rozprawy, podczas gdy z analizy zeznań złożonych na rozprawie jednoznacznie wynika, że protokoły z postępowania przygotowawczego mogą być również nierzetelne, albowiem świadek zeznała, że „wydaje mi się, że na policji mi ten nóż zasugerowano”, podczas gdy ustalone przez sąd zasadnicze wątpliwości co do prawidłowości i prawdziwości zeznań innego świadka, były podstawą do uniewinnienia oskarżonego od czynu z pkt II a.o.

3. rażąco niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności, podczas gdy oskarżony jest osobą dotychczas niekaraną, sprawcą młodocianym, przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, wyraził żal i skruchę, a jeden z czynów był w formie usiłowania, oskarżony przeprosił pokrzywdzone, a L. T. na rozprawie oświadczyła, że jest w stanie przyjąć przeprosiny oskarżonego, nie wnosząc o zadośćuczynienie od oskarżonego, co wydaje się być przez sąd pominięte.

W konkluzji apelacja wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu z pkt II wyroku i nadzwyczajne złagodzenie orzeczonej kary ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Apelacja zawiera również wniosek o zasądzenie wynagrodzenia za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Na rozprawie apelacyjnej obrońca oskarżonego popierając apelację zmodyfikował jej wnioski w ten sposób, że w zakresie pkt 2 wyroku wniósł o uchylenie wyroku w tym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o złagodzenie kary z pkt 1 wyroku.

Prokurator na rozprawie apelacyjnej wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego jest niezasadna, a jej wnioski pisemne, jak i zmodyfikowane na rozprawie apelacyjnej nie zasługują na uwzględnienie.

Skarżący w pierwszej kolejności stawia zarzuty obrazy przepisów postępowania - art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 k.p.k., dotyczących szeroko pojętej oceny dowodów i ich wyrazu w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz zarzut będącego pochodną obrazy przepisów procesowych błędu w ustaleniach faktycznych w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt III aktu oskarżenia.

Odnosząc się do tego zarzutu stwierdzić należy, że autor apelacji dokonuje subiektywnej oceny dowodów dotyczących czynu z pkt III aktu oskarżenia, a jego argumentacja sprowadza się do lakonicznej polemiki z dokonaną przez Sąd meriti oceną dowodów i prezentowania własnych poglądów, przy czym jednak nie wskazuje jakich to konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania, przy ocenie materiału dowodowego dopuścił się Sąd I instancji. Podnoszone przez apelację wątpliwości zrodziły się wyłącznie u jej autora, natomiast nie wystąpiły po stronie Sądu Rejonowego, który w trafny sposób ustosunkował się do przeprowadzonych dowodów. Skarżący stawia również zarzut obrazy prawa procesowego – art. 9 § 1 k.p.k. dotyczącego działania organów procesowych z urzędu, jednakże w żaden sposób nie wskazuje na czym obraza tego przepisu miałaby polegać. Trudno więc odnieść się do takiego zarzutu, skoro nie zawiera on żadnej argumentacji.

Wbrew wywodom apelacji, przeprowadzona kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku pozwala na stwierdzenie, że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie, a zebrane w jego trakcie dowody poddał dostatecznie wnikliwej, kompleksowej analizie, rozważając całokształt okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego, nie obrażając tym samym art. 410 k.p.k., art. 4 k.p.k., ani też art. 5 § 2 k.p.k., przy czym oceny materiału dowodowego dokonał z baczeniem na reguły wynikające z art. 7 k.p.k., a swoje stanowisko wyczerpująco i przejrzyście umotywowował w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, sporządzonym stosownie do wymogów określonych w art. 424 k.p.k. Sąd meriti wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach oraz dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Ocena dowodów i ustalenia faktyczne w odniesieniu do czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt I aktu oskarżenia zostały poczynione prawidłowo i nie są przez apelację kwestionowane. W zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt III aktu oskarżenia Sąd Rejonowy zasadnie oparł się na zeznaniach pokrzywdzonej B. G., a sam oskarżony przyznał się do popełnienia tego czynu, zaprzeczając jedynie posiadaniu noża. Podkreślić przy tym należy, że pokrzywdzona B. G. już w toku postępowania przygotowawczego,

będąc przesłuchiwana przez prokuratora sprecyzowała swoją relację i nie twierdziła, że oskarżony posłużył się nożem i wersję tą konsekwentnie prezentowała na rozprawie, przy czym logicznie wyjaśniła błędny zapis w tym zakresie w pierwszych jej zeznaniach. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny wiarygodności zeznań tego świadka, jak też trafnej oceny prawnej działania oskarżonego w oparciu o wynikające z jej zeznań okoliczności. Z jej zeznań wynika bowiem jednoznacznie, że oskarżony zażądał wydania pieniędzy i jednocześnie w przypadku oporu zagroził jej gestem polegającym na wyjmowaniu z kieszeni bliżej nieokreślonego przedmiotu połączonym z zapowiedzią wyrządzenia krzywdy, a swojego celu nie osiągnął jedynie z uwagi na pojawienie się osób trzecich. Jeśli się przy tym zważy, że to zachowanie oskarżonego było bezpośrednio poprzedzone śledzeniem pokrzywdzonej oraz fakt, że jest ona osobą w podeszłym wieku i nie byłaby w stanie przeciwstawić się młodemu mężczyźnie, jakim jest oskarżony, to tego rodzaju działanie oskarżonego niewątpliwie wzbudziło w pokrzywdzonej uzasadnione poczucie spełnienia groźby. Na marginesie wskazać jednakże należy, że obawa pokrzywdzonego spełnienia groźby nie jest znamieniem przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., w przeciwieństwie do występku określonego w art. 190 § 1 k.k., choć niewątpliwie, jak wynika z zeznań B. G. taka obawa spełnienia groźby przez oskarżonego niewątpliwie u niej istniała i była ona obiektywnie uzasadniona. Bez znaczenia dla takiej oceny jest przy tym fakt, że pokrzywdzona zawiadomienie o przestępstwie złożyła dopiero po kilku godzinach.

W świetle powyższych okoliczności brak jest podstaw do skutecznego zakwestionowania stanowiska Sądu meriti w tym zakresie.

Jak wyżej wskazano apelacja obrońcy oskarżonego stawia również zarzut rażącej niewspółmierności kary. Zarzut ten jest niezasadny. Skarżący jest przy tym niekonsekwentny, bowiem kwestionuje karę łączną, w sytuacji gdy jednocześnie stara się podważyć ustalenia faktyczne co do winy oskarżonego w zakresie przypisanego mu czynu z pkt III aktu oskarżenia, nie kwestionując jednocześnie kary jednostkowej za czyn zarzucany oskarżonemu w pkt I aktu oskarżenia. Niezależnie jednak od mankamentów konstrukcji apelacji w tym zakresie kontrola odwoławcza wykazała, że brak jest podstaw do stawiania skutecznego zarzutu rażącej niewspółmierności kary zarówno w odniesieniu do kar jednostkowych, jak i kary łącznej.

Z rażącą niewspółmiernością kary mamy do czynienia wówczas, gdy na podstawie wszystkich okoliczności mających wpływ na jej wymiar można ustalić, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji, a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej przy prawidłowym zastosowaniu dyrektyw wymiaru kary zawartych w art. 53 k.k. i dalszych (por. wyrok SA w Lublinie z 25 września 2013 r., II Aka 154/13, LEX nr 1375821). W tym kontekście wskazać należy, że Sąd I instancji prawidłowo rozważył całokształt okoliczności dotyczących wymiaru kar jednostkowych stosownie do dyrektyw określonych w art. 53 § 1 i 2 k.k., zaś karę łączną pozbawienia wolności orzekł przy zastosowaniu zasady daleko posuniętej asperacji. Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd Rejonowy niezwykle wnikliwie rozważył całokształt okoliczności istotnych dla wymiaru kary, w tym dotychczasową niekaralność oskarżonego jako osoby dorosłej, fakt, iż jest sprawcą młodocianym, jak też przyznanie się do popełnienia przypisanych mu czynów oraz wyrażenie skruchy, choć miało ono jedynie lakoniczny i werbalny wyraz. Jednocześnie Sąd I instancji zasadnie podniósł poważne okoliczności obciążające, w tym znaczny stopień społecznej szkodliwości przypisanych oskarżonemu czynów, popełnieniu ich w stosunku do kobiet w starszym wieku, a w przypadku rozboju na szkodę L. T. dokonanie go w obecności małego dziecka, dla którego tego rodzaju zdarzenie stanowiło traumatyczne przeżycie oraz użycie w tej sytuacji przemocy skutkującej obrażeniami ciała pokrzywdzonej. Tego rodzaju zachowanie oskarżonego wskazuje, na znaczny stopień demoralizacji oskarżonego, mimo iż jest on osobą dotychczas jako dorosły niekaraną. Podnieść jednakże należy, że jak wynika z oświadczenia samego oskarżonego, uprzednio ponosił on już odpowiedzialność jako nieletni. W tych warunkach Sąd Rejonowy słusznie uznał, że młody wiek oskarżonego czy też jego formalna niekaralność jako osoby dorosłej nie mogą równoważyć wskazanych wyżej istotnych okoliczności obciążających. Przedstawione okoliczności łagodzące nie zostały jednak pominięte przez Sąd meriti i znalazły swój wyraz w wymiarze kar jednostkowych, w pierwszym przypadku w wysokości znacznie poniżej średniego wymiaru kary, zaś w drugim w dolnej wysokości ustawowego zagrożenia oraz orzeczeniem kary łącznej na zasadzie daleko posuniętej asperacji. Orzeczenie zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonej L. T. wobec zgłoszonego przez nią i przez prokuratora wniosku w tym zakresie było obligatoryjne, a jej wysokość adekwatna do krzywdy pokrzywdzonej,

zaś kwota naprawienia szkody stanowi rekompensatę poniesionych przez nią kosztów leczenia wynikających z przedłożonych faktur.

W świetle powyższych okoliczności brak jest podstaw do stawiania skutecznego zarzutu rażącej niewspółmierności kary, zarówno w odniesieniu do kar jednostkowych, jak i kary łącznej, jak też co do orzeczonego środka kompensacyjnego. Nie istnieją zatem podstawy do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia karze na podstawie art. 438 pkt 4 k.p.k.

O kosztach sądowych w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. uznając, iż sytuacja materialna oskarżonego, konieczność odbycia przez niego kilkuletniej kary pozbawienia wolności oraz nałożone na niego obowiązki naprawienia szkody i zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonej powodują, że uiszczenie kosztów sądowych byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

Jednocześnie na podstawie § 17 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu orzeczono o wynagrodzeniu obrońcy z urzędu w postępowaniu odwoławczym wraz z podatkiem VAT.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w dyspozytywnej części wyroku.

SSO Marek Wojnar SSO Ludmiła Tułaczko SSO Zenon Stankiewicz